

Az élelmiszergazdaság területén működő társadalmi vállalkozások hatása a helyi munkaerő-piacra és gazdaságra

Előadó: Koltai Luca

A kutatás munkatársai: Koltai Luca, Rácz Katalin, Bördős Katalin, Hamza Eszter, Király Gábor, Németh Nándor, Szabó Dorottya, Ruszkai Zsolt

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

A használható tudásért

Cím: 1051 Budapest, Október 6. u. 19., IV/2.

Telefon: +36 30 730 6668, Fax: +36 1 700 2257

E-mail: info@hetfa.hu, www.hetfa.hu

A kutatásról

- **Cél:**

- A kutatás a magyar szociális gazdaságnak a foglalkoztatás kínálati és keresleti oldalára gyakorolt helyi egyensúlyi hatásait járta körül egy lehatárolt területen, figyelembe véve tehát az esetleges piaci kizorító hatásukat
- élelmiszergazdaságban tevékenykedő társadalmi vállalkozásokra fókuszáltunk

- **Vizsgálati területek:**

- Támogatási tapasztalatok,
- Élelmiszer profilú társadalmi vállalkozások jellemzői, KKV összehasonlítás
- Helyi hatások:
 - Foglalkoztatás
 - Gazdaság
 - Társadalom

Módszerek

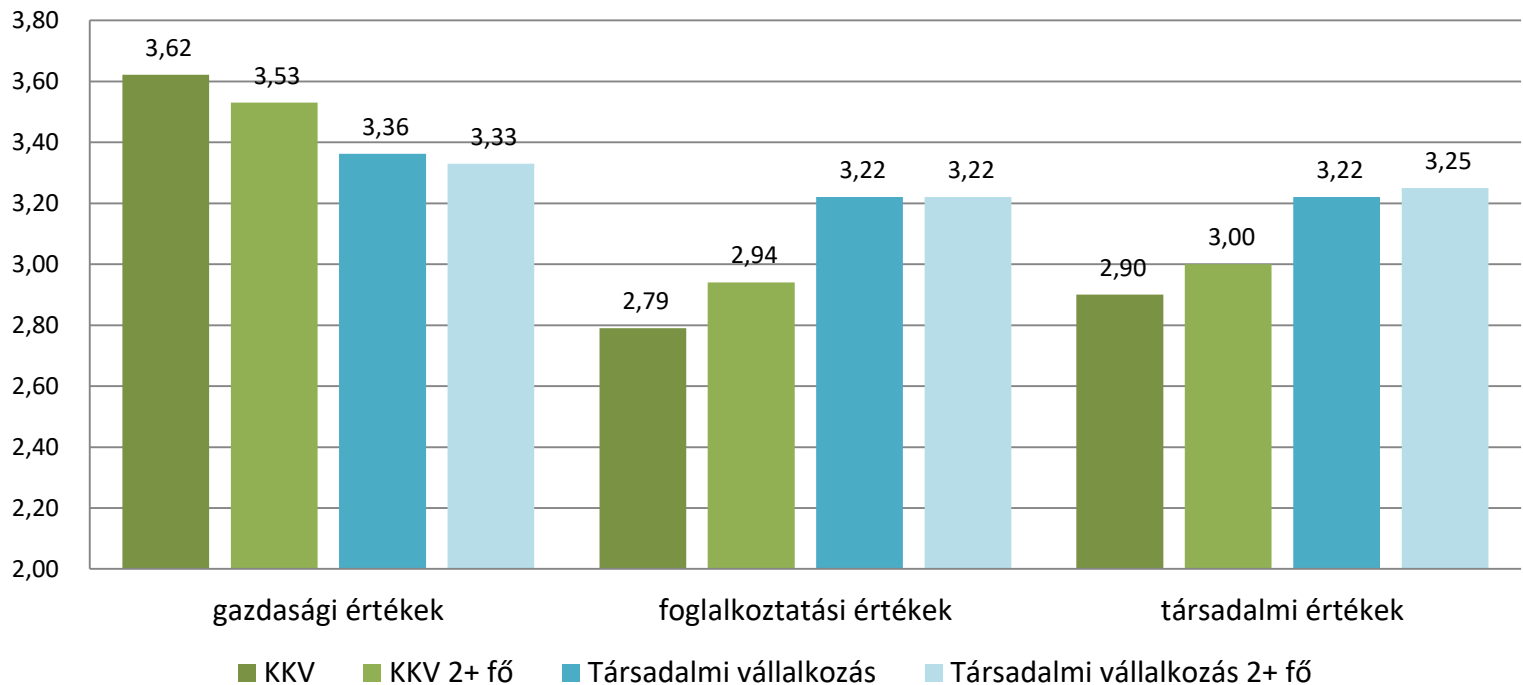
- **Adatelemzés**
- **Járási vizsgálatok négy járásban**
 - Komlói, Baranya megye
 - Bácsalmás, Bács-Kiskun megye
 - Fehérgyarmat, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
 - Zalaszentgrót, Zala megye
- **Kérdőív KKV-k és társadalmi vállalkozások körében**
- **Workshop**

Kik a társadalmi vállalkozások?

- **Az Európai Bizottság meghatározása alapján :**
 - elsődleges célja valamilyen **társadalmi hatás** elérése, nem profit;
 - amelyek **nyereségüket visszaforgatják**;
 - amelynek **vezetősége társadalmi vállalkozókból áll**, akik felelősségtudatos, átlátható és innovatív módon vezetik a vállalkozást, bevonva abba munkavállalóikat, ügyfeleiket és részvényeseiket. *Forrás: The Social Business Initiative of the European Commission*
- **? Gazdálkodási forma (nonprofit szektor kb. 60 000 szervezet, 3000 szociális szövetkezet, 5000 nonprofit gazdasági társaság)**
- **? Üzleti bevétel**
- **? Vállalatok társadalmi felelősségvállalása vs. Társadalmi vállalkozás**
- **? Támogatások kedvezményezettjei?**

Kik a társadalmi vállalkozások?

- ? **Tevékenység (főtevékenység nehezen mérhető)**
 - Szoc.szövetkezetek: 1/3 élelmiszer, 1/3 szolgáltatás
 - Támogatást elnyert 1060 szervezet: 58 féle főtevékenység, 29% szolgáltatás, 22% közösségi szolgáltatások, 16%élelmiszer, 10% ipar
- ? **Értékválasztás** (az ábra az élelmiszer gazdaságra vonatkozik!)

Támogatások

	Támogatási időszak	Igényelhető támogatás	Pályázók köre	Nyertesek száma (db)	Megítélt támogatás (millió forint)
Nonprofit foglalkoztatási projektek megvalósítása a szociális gazdaságban (ROP 3.2.2.)	2004—2007	5—150 millió forint	Köz/alapítvány, közhasznú társaság, egyesület, társadalmi szervezetek és azok szövetsége, egyházak, önkormányzat	44	823
Atipikus foglalkoztatási formák támogatása (TÁMOP 2.4.3.B.2.)	2010–2012	20–50 millió forint	szociális szövetkezet	57	2 252
Szociális gazdaság fejlesztése – Az önfenntartást célzó szociális szövetkezetek támogatása (TÁMOP 2.4.3.D.1.)	2014–2015	10–15 millió forint	szociális szövetkezet	154	2 257
Szociális gazdaság fejlesztése (TÁMOP 2.4.3.D.2.)	2013–2015	20–50 millió forint	szociális szövetkezet	204	8 204
Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése (GINOP 5.1.3.)	2017–2019	6,5–250 millió forint	egyesület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság	160	6 158
Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése (GINOP 5.1.7.)	2018–2021	7,5–250 millió forint	egyesület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság	-	-
Fókuszban az önkormányzati tagsággal rendelkező a közfoglalkoztatás alapjain szerveződő szociális szövetkezetek támogatási program (FÓKUSZ)	2016–2020	legfeljebb az 1407/2013/EU bizottsági rendeletben meghatározott 200 000 euró	települési önkormányzati tagsággal, továbbá legalább 2 fő közfoglalkoztatott alapító taggal rendelkező szociális	197	10 529

Támogatások tapasztalatai

- **Legnagyobb része szociális szövetkezet:** A szociális szövetkezetek elterjesztése is cél volt, 2014-20 periódusban már diverzifikáltabb támogatotti kör
- **Társadalmi vállalkozások alakításának ösztönzői:**
 - Társadalmi cél (foglalkoztatás, helyi érték)
 - Pályázati lehetőség
 - Közfoglalkoztatásból tovább lépés
- **816 szervezet/ projekt, 30 milliárd HUF**
- **TÁMOP (2007-13)**
 - Kb. 2900 fő foglalkoztatása, 3200 fő képzése
 - „túlélési” arány (50% alatt)

Helyi hatások - foglalkoztatás

- **Munkahelyteremtés:**
 - Nagy foglalkoztatási súly
 - Munkaigényes, kézműves tevékenységek
 - A UMVP alacsony munkahely teremtő hatása mellett magasabb
- **Sérülékeny csoportok integrációja,**
 - Alacsonyan képzettek, közfoglalkoztatottak
 - Munkaszocializáció
 - Kapcsolati háló erősödése
- **Helyi humánerőforrás képzése, megtartása, tovább lépési lehetőség a közfoglalkoztatásból**
- **? Beragadás, ? Munkaerő elszívó hatás**
- **Alacsony munkaerő hatékonyság, túlfoglalkoztatás**
- **Erős közfoglalkoztatási kötődés**
- **Gyengébb gazdasági kötődés**

Helyi hatások - gazdaság/társadalom

- **Jövedelemszerzés helyben**
- **Jó minőségű helyi termékek, kézműves termékek előállítása**
- **Helyi munkahely, vállalkozási és szolgáltatáspaletta bővítése**
- **Helyi identitás erősítése, helyi termék**
- **Innovatív termelési és kiskereskedelmi megoldások**
- **Értékláncban új szereplő, ösztönözhet alapanyag termelést**
- **Helyi közösségi hatás, multiplikáció, fejlesztő műhely, komplex fejlesztés egyik eleme lehet**

Záró gondolatok, kérdések

- **Hiányzik az egységes stratégia és jogszabályi környezet**
- **Változó támogatási környezet**
- **Bizonytalan funkció elvárások**
 - Befogadó munkahely?
 - Tranzitfoglalkoztatás?
 - Helyi gazdaságélénkítés, helyi társadalom?
 - Fenntartható, piacképes vállalkozás?
- **A foglalkoztatási szerep a legfontosabb**
 - Támogatási rendszer ösztönzése
 - Túlfoglalkoztatás
 - Munkaerő utánpótlás nehézségei
 - A társadalmi célnak és vállalásnak hatékonysági ára van

Köszönöm a figyelmet!

Koltai Luca, koltailuca@hetfa.hu

HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ

A használható tudásért

Cím: 1051 Budapest, Október 6. u. 19., IV/2.

Telefon: +36 30 730 6668, Fax: +36 1 700 2257

E-mail: info@hetfa.hu, www.hetfa.hu